

טבעי שלא תשלוט בעצמך

אנו עומדים על סף מהפכה כבירה במושגי המוסר ובתפיסתו הרוחנית של האדם ... לוחות סיני איבדו את ערכם, המצפון - אך המצאה יהודית הנהו, כמוהו כברית מילה, להטיל מוס באדם ... אין כל אמת לא בבחינה מוסרית ולא בבחינה מדעית ... חייב אדם לרחוש אי אמון כלפי הרוח והמצפון ולתת אמון באינסטינקטים שלו ... ההשגחה ייעדה אותי להיות משחררה הגדול ביותר של האנושיות, אני משחרר את האנשים מכבלי הרוח ... מן העינויים הנאלחים והמשפילים של חיזיון שווא הנקרא מצפון ומוסר, ומן התביעות לחירות ולעצמאות אישית ... אני מעמיד בצלילות דעת קרה את העיקר הגואל בדבר אפסותו וחוסר ערכו של הפרט ... תיקון על ידי החיים והפעולה של המחוקק והמנהיג החדש, המשחרר את המון המאמינים מעול ההכרעה החופשית... (היטלר יחייש)

"מה לעשות? כק נלדתי!! נלדתי כעסן, גאוותן, בעל תאוה, וזהו!", הוא טוען בלהט.
הגדילה לעשות אחת מחברות החטיפים שמפרסמת בגב המוצר שלה את המשפט הבא: "כל כק טבעי, שלא תשלוט בעצמך".

על פניו זה נשמע נכון. כק נלדנו ואילו הם תכונותינו, וזה "טבעי" שלא נשלוט בעצמנו. האומנם?

להבדיל, היהדות כידוע, דורשת מהאדם במשק כל ימי חייו, לעבוד על עצמו, לשפר ולהשתפר בכל תחום, ובפרט בעבודת המידות, וכדבריו המפורסמים של הגרי"א מוילנא) בפירושו למשלי ק, יג "כי מה שהאדם חי הוא כדי לשבור את המידה שלא שבר עך הנה, ולכך צריך תמיד להתחזק, ואם לא יתחזק למה לו חיים"?!

בזמנה לנה כתב רבי אלימלך מליזיצנסק ב"צעטלי קטן" המפורסם שלו כאות "צ"ץ": האדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע."

דבר מוכרח הוא שישגל האדם לעצמו את המוסר הטבעי הפשוט, בכל רחבו ועמקו, ואת יראת ד', ותמצית הטוהר של האמונה הפשוטה, וכל מדותיה ברוחב ובעומק, ועל גבי שתי הסוגולות הללו יבנה את כל מעלות רוחו העליונות.

אסור ליראת שמים שתדחק את המוסר הטבעי של האדם, כי אז אינה עוד יראת שמים טהורה. סימן ליראת שמים טהורה הוא כשהמוסר הטבעי, הנטוע בטבע הישר של האדם, הולך ועולה על פיה במעלות יותר גבוהות ממה שהוא עומד מבלעדה.

אבל אם תצויר יראת שמים בתכונה כזאת שבלא השפעתה על החיים יותר נוטים לפעול לטוב, ולהוציא אל הפועל דברים מועילים לפרט ולכלל, ועל פי השפעתה מתמעט כח הפועל ההוא, יראת שמים כזאת היא יראה פסולה." (הרב קוק)